Palveluosasto / Markkinayksikkö
Kreetta Simola

5.12.2017

Liikenne- ja viestintävaliokunnalle

E 99/2017 Komission tiedonanto: Laitonta verkkosisältöä vastaan. Lisää vastuuta verkkoalustoille

Liikenne- ja viestintävaliokunta on pyytänyt liikenne- ja viestintäministeriöltä lausuntoa asiassa. Liikenne- ja viestintäministeriö toteaa valiokunnalle kunnioittavasti seuraavaa:

Liikenne- ja viestintäministeriö on osallistunut käsiteltävänä olevan E-kirjeen valmisteluun. Tiedonannossa on nostettu esiin runsaasti erilaisia toimenpiteitä, joiden avulla verkkoalustat voivat tehdä työtä turvallisemman ja luotettavamman verkkoympäristön aikaansaamiseksi. Verkkoalustoilla on yhä suurempi rooli digitaalisessa toimintaympäristössä ja tämän vuoksi eri politiikkatoimien tulisi tukea alustatalouden myötä kasvavia liiketoimintamahdollisuuksia. Tämän vuoksi on tärkeää, että verkkoalustojen kanssa käydään vuoropuhelua liittyen laittomiin sisältöihin.

Suomen kannassa on painotettu perusoikeuskysymysten ottamista huomioon erityisesti tietosuojan sekä sananvapauden näkökulmasta. Riittäviin sekä verkkoalustan toimintaympäristön huomioiviin käyttäjien oikeussuojakeinoihin on myös kiinnitettävä huomiota.

Verkkoalustojen ja tietoyhteiskunnan palvelujen tarjoajien vastuusta

Komission tiedonanto koskee kaikenlaisia lain vastaisia sisältöjä. Eräät lainvastaiset sisällöt ovat helpommin todettavissa lainvastaisiksi (esimerkiksi terrorismiin yllyttäminen ja lapsiporno) verrattuna toisiin (esimerkiksi tekijänoikeusloukkaukset). Ilmeisesti toimet laitonta sisältöä vastaan voisivat myös riippua laittoman sisällön haitallisuudesta yhteiskunnalle. Tiedonannon suositukset koskevat tiedonannon mukaan (sivu 5) verkkoalustoja ja etenkin näiden alustojen tarjoamia säilytyspalveluja (ns. hosting services). Tiedonannon mukaan tällaisia säilytyspalveluja voivat olla esimerkiksi verkossa toimivat markkinapaikat, videonjakoalustat, sosiaaliset verkostot, bloggaus- tai arvostelusivustot tai uutissivustoilla käyttäjien kommenteille varatut tilat.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi

Edellä tarkoitettujen tallennuspalvelujen rikos- ja vahingonoikeudellinen vastuu niille tallennetusta laittomasta sisällöstä määräytyy viime kädessä kansallisen lainsäädännön perusteella. Keskeinen säännös on kuitenkin ns. sähkökauppadirektiivin (2000/31/EY) 14 artikla, jonka mukaan tallennuspalvelun tarjoaja voi tietyin edellytyksin saavuttaa vastuuvapauden laittomasta sisällöstä. Säilytyspalvelun tarjoaja ei ole vastuussa kolmannen osapuolen pyynnöstä tallennetuista tiedoista, jos

a) palvelun tarjoajalla ei ole tosiasiallista tietoa laittomasta toiminnasta tai tiedoista eikä hänen tiedossaan vahingonkorvausvaatimuksen kyseessä ollen ole tosiasioita tai olosuhteita, joiden perusteella toiminnan tai tietojen laittomuus on ilmeistä tai
b) palvelun tarjoaja toimii viipymättä tietojen poistamiseksi tai niihin pääsyn estämiseksi heti saatuaan tiedon tällaisista seikoista.

Sähkökauppadirektiivin säännökset on pantu täytäntöön Suomessa säännöksillä, jotka sisältyvät nykyisin tietoyhteiskuntakaaren 22 lukuun.

Se, että palvelun tarjoaja ei täytä edellä mainittuja vastuuvapauden edellytyksiä, ei kuitenkaan tarkoita automaattisesti sitä, että hän on vastuussa laittomasta sisällöstä, vaan asia ratkaistaan yksittäistapauksessa kansallisen rikos- tai vahingonkorvausoikeuden mukaisesti. Sovellettaviksi tulevien normien sisällöstä riippuen lopputulos voi tällöinkin olla, ettei palvelun tarjoajan vastuulle ole laissa perustetta.

Komissio katsoo tiedonannossaan, että verkkoalustat säilyttävät vastuuvapauden laittomasta sisällöstä myös tilanteissa, joissa ne ennakoivin toimenpitein (esimerkiksi automaattiset sisältöjen tunnistustekniikat) pyrkivät havaitsemaan ja poistamaan alustoille tallennetun laittoman sisällön sekä varmistumaan, ettei jo poistettua sisältöä ladata alustalle uudestaan. Komissio toteaa, että tällaisten toimenpiteiden toteuttaminen ei välttämättä merkitse sitä, että asianomainen verkkoalusta olisi omaksunut aktiivisen roolin tallennetun sisällön osalta, jonka vuoksi se ei enää voisi hyödyntää artiklassa 14 säädettyä vastuuvapautta.

Liikenne- ja viestintäministeriö
Käyntiosoite
Eteläesplanadi 16
(kirjaamo)
Helsinki
Postiosoite
PL 31
00023 Valtioneuvosto
Puhelin
029516001
www.lvm.fi
etunimi.sukunimi@lvm.fi
kirjaamo@lvm.fi